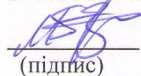

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра документознавства та української мови (№ 703)
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК 2

(підпис)

М. С. Зряхов
(ініціали та прізвище)

« 30 » 08 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Українська мова (за професійним спрямуванням)

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 15 Автоматизація та приладобудування, 16 Хімічна та біоінженерія, 17 Електроніка та телекомунікації, 19 Архітектура та будівництво

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 113 Прикладна математика, 121 Інженерія програмного забезпечення, 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 124 Системний аналіз, 125 Кібербезпека, 126 Інформаційні системи та технології, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка, 153 Мікро- та наносистемна техніка, 163 Біомедична інженерія, 172 Телекомунікації та радіотехніка, 173 Авіоніка, 193 Геодезія та землеустрій

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Екологія та охорона навколишнього середовища, Космічний моніторинг Землі, Обчислювальний інтелект, Безпека інформаційних і комунікаційних систем, Інтелектуальні системи та технології, Інформаційні системи та технології підтримки віртуальних середовищ, Комп'ютерні системи та мережі, Комп'ютерні технології в біології та медицині, Програмовані мобільні системи та Інтернет речей, Розподілені інформаційні системи, Системне програмування, Системне проектування, Системний аналіз і управління, Інженерія програмного забезпечення, Кібербезпека індустріальних систем, Інформаційні технології проектування, Комп'ютеризація обробки інформації та управління, Інженерія мобільних додатків, Інтелектуальні інформаційні вимірювальні системи, Комп'ютерні системи технічного зору, Комп'ютерні технології проектування та виробництва, Комп'ютерно-інтегровані технологічні процеси і виробництва, Метрологічне забезпечення випробувань та якості продукції, Мікро- та наносистемна техніка, Якість, стандартизація та сертифікація, Біомедична інженерія, Інформаційні мережі зв'язку, Радіоелектронні комп'ютеризовані засоби, Радіоелектронні пристрої, системи та комплекси, Системи автономної навігації та адаптивного управління літальних апаратів, Геоінформаційні системи і технології

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2019 рік

Робоча програма «Українська мова (за професійним спрямуванням)»

(назва дисципліни)

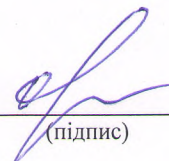
для студентів за спеціальністю 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 113 Прикладна математика, 121 Інженерія програмного забезпечення, 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 124 Системний аналіз, 125 Кібербезпека, 126 Інформаційні системи та технології, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка, 153 Мікро- та наносистемна техніка, 163 Біомедична інженерія, 172 Телекомунікації та радіотехніка, 173 Авіоніка, 193 Геодезія та землеустрій

освітньою програмою Екологія та охорона навколишнього середовища, Космічний моніторинг Землі, Обчислювальний інтелект, Безпека інформаційних і комунікаційних систем, Інтелектуальні системи та технології, Інформаційні системи та технології підтримки віртуальних середовищ, Комп'ютерні системи та мережі, Комп'ютерні технології в біології та медицині, Програмовані мобільні системи та Інтернет речей, Розподілені інформаційні системи, Системне програмування, Системне проектування, Системний аналіз і управління, Інженерія програмного забезпечення, Кібербезпека індустріальних систем, Інформаційні технології проектування, Комп'ютеризація обробки інформації та управління, Інженерія мобільних додатків, Інтелектуальні інформаційні вимірвальні системи, Комп'ютерні системи технічного зору, Комп'ютерні технології проектування та виробництва, Комп'ютерно-інтегровані технологічні процеси і виробництва, Метрологічне забезпечення випробувань та якості продукції, Мікро- та наносистемна техніка, Якість, стандартизація та сертифікація, Біомедична інженерія, Інформаційні мережі зв'язку, Радіоелектронні комп'ютеризовані засоби, Радіоелектронні пристрої, системи та комплекси, Системи автономної навігації та адаптивного управління літальних апаратів, Геоінформаційні системи і технології

«19» 06 2019 р. – 11 с.

Розробник: Медведь О.В., доцент каф. 703

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

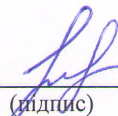
Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри документознавства та української мови (№ 703)

(назва кафедри)

Протокол № 1 від «30» 08 2019 р.

Завідувач кафедри канд. філос. наук, доцент

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

А.Є. Прилуцька

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3.	<p style="text-align: center;">Галузь знань:</p> <p><u>10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 15 Автоматизація та приладобудування, 16 Хімічна та біоінженерія, 17 Електроніка та телекомунікації, 19 Архітектура та будівництво</u></p>	<p style="text-align: center;">денна форма навчання</p> <p>Дисципліни гуманітарної і соціально-економічної підготовки.</p>
Модулів – 1.	<p style="text-align: center;">Спеціальність:</p>	<p style="text-align: center;">Навчальний рік:</p>
Змістових модулів – 2.	<p><u>101 Екологія, 103 Науки про Землю, 113 Прикладна математика, 121 Інженерія програмного забезпечення, 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 124 Системний аналіз, 125 Кібербезпека, 126 Інформаційні системи та технології, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка, 153 Мікро- та наносистемна техніка, 163 Біомедична інженерія, 172 Телекомунікації та радіотехніка, 173 Авіоніка, 193 Геодезія та землеустрій</u></p>	<p style="text-align: center;">2019 / 2020</p>
Індивідуальне науково-дослідне завдання – укладання словника фахових термінів.	<p style="text-align: center;">Освітня програма:</p> <p><u>Екологія та охорона навколишнього середовища, Космічний моніторинг Землі, Обчислювальний інтелект, Безпека інформаційних і комунікаційних систем, Інтелектуальні системи та технології, Інформаційні системи та технології підтримки віртуальних середовищ, Комп'ютерні системи та мережі, Комп'ютерні технології в біології та медицині, Програмовані мобільні системи та Інтернет речей, Розподілені інформаційні системи, Системне програмування, Системне проектування, Системний аналіз і управління, Інженерія програмного забезпечення, Кібербезпека індустріальних систем, Інформаційні технології проектування, Комп'ютеризація обробки інформації та управління, Інженерія мобільних додатків, Інтелектуальні інформаційні вимірювальні системи, Комп'ютерні системи технічного зору, Комп'ютерні технології проектування та виробництва, Комп'ютерно-інтегровані технологічні процеси і виробництва, Метрологічне забезпечення випробувань та якості продукції, Мікро- та наносистемна техніка, Якість, стандартизація та сертифікація, Біомедична інженерія, Інформаційні мережі зв'язку, Радіоелектронні комп'ютеризовані засоби, Радіоелектронні пристрої, системи та комплекси, Системи автономної навігації та адаптивного управління літальних апаратів, Геоінформаційні системи і технології</u></p>	<p style="text-align: center;">Семестр</p>
Загальна кількість годин – 32/90.		<p style="text-align: center;">1-й</p> <p style="text-align: center;">Лекції*</p>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, самостійної роботи студента – 4.	<p style="text-align: center;">Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалаврський)</u></p>	<p style="text-align: center;">0 год.</p> <p style="text-align: center;">Практичні, семінарські*</p> <p style="text-align: center;">32 год.</p> <p style="text-align: center;">Лабораторні</p> <p style="text-align: center;">–</p> <p style="text-align: center;">Самостійна робота</p> <p style="text-align: center;">58 год.</p> <p style="text-align: center;">Індивідуальні завдання: в межах часу самостійної роботи.</p> <p style="text-align: center;">Вид контролю: залік.</p>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійних становить:

для денної форми навчання – 32/58.

* Аудиторне навантаження може бути збільшене або зменшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомлення з семантичними та структурними особливостями наукового стилю сучасної української літературної мови в його функціональному аспекті.

Завдання:

- ознайомлення з основними поняттями функціональної стилістики та лексикології;
- набуття навичок практичної роботи з науковими термінами обраного фаху;
- підвищення загального рівня професійної та мовної культури, розвиток мовленнєвого чуття.

У **результаті вивчення** навчальної дисципліни студент повинен **знати:** основні поняття функціональної мовленнєвої культури: функціональний стиль, науковий стиль, термін, термінологія;

вміти: розпізнавати професійні терміни, перекладати та редагувати професійні тексти.

Міждисциплінарні зв'язки: «Вступ до фаху».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Науковий стиль української мови.

Тема 1. Мова як суспільне явище. Основні функції мови. Українська національна та літературна мова. Мовна норма. Мовна норма як історичне явище.

Тема 2. Сильова диференціація української мови. Загальні позамовні та власне мовні ознаки наукового стилю. Історія розвитку наукового стилю української літературної мови.

Тема 3. Види оброблення науково-технічної інформації (план, тези, конспект, реферат, анотація, курсовий та дипломний проекти, автореферат). Поняття про інформаційне «згортання».

Тема 4. Мова і професія. Основні норми усного професійного мовлення. Мовний етикет усного професійного спілкування.

Види та жанри усного професійного спілкування. Лекція, наукова доповідь, наукова дискусія.

Тема 5. Словник професійного мовлення. Терміни та «терміноїди». Номен.

Тема 6. Шляхи збагачення української термінології. Інтернаціоналізм. Роль іншомовних термінів та інтернаціоналізмів у мові фахівця.

Деякі особливості правопису запозичених термінів.

Тема 7. Особливості творення нових термінів. Термінологізація, детермінологізація, транстермінологізація.

Тема 8. Синонімія, омонімія та паронімія в системі професійного мовлення. Гіперо-гіпонімія.

Модульний контроль № 1.

Змістовий модуль 2. Писемне професійне мовлення.

Тема 9. Нормативні аспекти граматичних категорій іменника та прикметника у професійному мовленні. Займенник у професійному мовленні фахівця.

Тема 10. Особливості запису цифрової інформації у текстах за обраним фахом.

Тема 11. Графічні скорочення. Стандартні графічні скорочення в сучасних документах.

Тема 12. Особливості вживання дієслів, дієслівних форм і прислівників: термінологічний аспект. Службові частини мови в ділових документах: термінологічний аспект.

Тема 13. Особливості синтаксичної організації наукових текстів. Особливості синтаксичної організації наукових текстів за спеціальністю.

Тема 14. Поняття перекладу. Види перекладу. Особливості перекладу термінів.

Тема 15. Лексичні та граматичні труднощі перекладу фахових текстів українською мовою. Термінологічні паралелі. Державні вимоги до укладання наукових текстів.

Тема 16. Автоматизовані системи перекладу. Редагування фахових текстів після автоматизованого перекладу.

Модульний контроль № 2.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Стильова диференціація української мови. Усне професійне мовлення.						
Тема 1. Мова як суспільне явище.	6	–	2			4

Тема 2. Сильова диференція української мови.	5	–	2			3
Тема 3. Види оброблення науково-технічної інформації.	6	–	2			4
Тема 4. Мова і професія.	5	–	2			3
Тема 5. Словник професійного мовлення.	5	–	2			3
Тема 6. Шляхи збагачення української термінології.	6		2			4
Тема 7. Особливості творення нових термінів.	6	–	2			4
Тема 8. Синонімія, омонімія та паронімія в системі професійного мовлення.	6	–	1			4
Модульний контроль 1.			1			
Разом за змістовим модулем 1.	45	–	16			29
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Писемне професійне мовлення.						
Тема 9. Нормативні аспекти граматичних категорій іменника та прикметника у професійному мовленні.	6	–	2			4
Тема 10. Особливості запису цифрової інформації у текстах за обраним фахом.	5	–	2			3
Тема 11. Графічні скорочення.	6	–	2			4
Тема 12. Особливості вживання дієслів, дієслівних форм і прислівників: термінологічний аспект.	5	–	2			3
Тема 13. Особливості синтаксичної організації наукових текстів.	5	–	2			3
Тема 14. Поняття перекладу.	6	–	2			4
Тема 15. Лексичні та граматичні труднощі перекладу фахових текстів українською мовою.	6		2			4
Тема 16. Автоматизовані системи перекладу.	6		1			4
Модульний контроль 2.			1			
Разом за змістовим модулем 2.	45	–	16			29
Усього годин	90	–	32			58

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мовна норма.	2
2	Загальні позамовні та власне мовні ознаки наукового стилю.	2
3	Види оброблення науково-технічної інформації (план, тези, конспект, реферат, анотація, курсовий та дипломний проекти, автореферат).	2
4	Види та жанри усного професійного спілкування. Лекція, наукова доповідь, наукова дискусія.	2
5	Терміни та «терміноїди». Деякі особливості правопису запозичених термінів.	2
6.	Шляхи збагачення української термінології.	2
7.	Особливості творення нових термінів.	2
8.	Синонімія, омонімія та паронімія в системі професійного мовлення. Модульний контроль №1.	2
9.	Іменник та прикметник у професійному мовленні фахівця.	2
10.	Особливості запису цифрової інформації у текстах за обраним фахом.	2
11.	Графічні скорочення в сучасних документах.	2
12.	Особливості вживання дієслів, дієслівних форм і прислівників: термінологічний аспект.	2
13.	Особливості синтаксичної організації наукових текстів за спеціальністю.	2
14.	Поняття перекладу.	2
15.	Лексичні та граматичні труднощі перекладу фахових текстів українською мовою.	2
16.	Автоматизовані системи перекладу. Модульний контроль №2.	2
	Разом	32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Мовна норма як історичне явище.	4
2.	Історія розвитку наукового стилю української літературної мови.	3
3.	Поняття про інформаційне «згортання».	4
4.	Мовний етикет усного професійного спілкування.	3
5.	Номен.	3
6.	Деякі особливості правопису запозичених термінів.	4

7.	Гіперо-гіпонімія.	4
8.	Займенник у професійному мовленні фахівця.	4
9.	Особливості узгодження числівників з іменниками.	3
10.	Стандартні графічні скорочення в сучасних документах.	4
11.	Службові частини мови в ділових документах: термінологічний аспект.	3
12.	Особливості синтаксичної організації наукових текстів за спеціальністю.	3
13.	Особливості перекладу термінів.	4
14.	Державні вимоги до укладання наукових текстів.	4
15.	Редагування фахових текстів після автоматизованого перекладу.	4
	Разом	58

7. Індивідуальні завдання

Укладання словника фахових термінів.

8. Методи навчання

Використовуються пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, евристичний методи та практичні методи навчання.

9. Методи контролю

Поточний контроль (опитування), проміжний контроль (модульні контрольні роботи), підсумковий контроль (залік).

10. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

10.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання практичних робіт	2...3	8	16...24
Модульний контроль	10...18	1	10...18
Змістовний модуль 2			
Виконання практичних робіт	2...3	8	16...24
Модульний контроль	10...18	1	10...18
Індивідуальне завдання	8...16	1	8...16
Усього за семестр			60...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з чотирьох питань, теоретичного й трьох практичних, максимальна кількість балів за кожне питання – 25 балів.

10.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- знання адаптованих основних понять функціональної стилістики та лексикології;
- знання понад 60% контрольних елементів правопису термінів за фахом,
- знання понад 60% контрольних елементів лексико-семантичних ознак термінів за фахом;
- знання понад 60% контрольних елементів редагованого професійного тексту.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

- розпізнавання професійних термінів, переклад і редагування професійних текстів.

10.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру:

- **«залік»** (А, 90–100 балів, відмінно) заслуговує студент, який:
 - показав усебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу – адаптованих основних понять функціональної стилістики та лексикології;
 - надав понад 90% правильних відповідей на контрольні елементи питання щодо правопису термінів за фахом;
 - надав понад 90% правильних відповідей на контрольні елементи питання щодо лексико-семантичних ознак термінів за фахом;
 - надав понад 90% правильних відповідей на контрольні елементи питання контрольних елементів редагованого професійного тексту;
 - проявив творчі здібності в розумінні й використанні навчально-програмного матеріалу.

«Добре» (В, 83–89, дуже добре; С, 75–81, добре) заслуговує студент, який:

- показав належні знання навчально-програмного матеріалу адаптованих основних понять функціональної стилістики та лексикології;
- дав понад 75–89% правильних відповідей на контрольні елементи питання щодо правопису термінів за фахом;
- дав понад 75–89% правильних відповідей на контрольні елементи питання щодо лексико-семантичних ознак термінів за фахом;
- надав понад 75–89% правильних відповідей на контрольні елементи питання контрольних елементів редагованого професійного тексту;
- проявив здібність до самостійного поповнення знань в процесі професійної діяльності.

«Задовільно» (D, 68–74, задовільно; E, 61–67, достатньо) заслуговує студент, який:

- показав достатні знання навчально-програмного матеріалу адаптованих основних понять функціональної стилістики та лексикології;

- дав понад 61–74% правильних відповідей на контрольні елементи питання щодо правопису термінів за фахом;
- дав понад 61–74% правильних відповідей на контрольні елементи питання щодо лексико-семантичних ознак термінів за фахом;
- надав понад 61–74% правильних відповідей на контрольні елементи питання контрольних елементів редагованого професійного тексту;
- показав знання навчально-програмного матеріалу з курсу в обсязі, необхідному для майбутньої роботи за спеціальністю;
- «Незадовільно»** (FX, 35–60, незадовільно) заслуговує студент, який:
 - показав низький рівень знань навчально-програмного матеріалу з курсу;
 - надав менше 60% правильних відповідей на контрольні елементи щодо правопису термінів за фахом, лексико-семантичних ознак термінів за фахом;
 - допустив принципові помилки при виконанні поточних і підсумкових контрольних завдань.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект теоретичного матеріалу.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (робоча програма дисципліни, контрольні питання до заліку).
3. Наочний та роздатковий матеріал щодо змісту модулів і окремих тем.

12. Рекомендована література

Базова

1. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. для студ. техн. спец. ден. та заоч. форм навчання / Є. В. Дмитренко ; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". – Х: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т", 2013. – 60 с.
2. Українське ділове мовлення : фахове і нефахове спілкування : навч.-метод. посіб. / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. – Донецьк. – БАО, 2010. – 480 с.
3. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. / А. В. Корж ; М-во освіти і науки України. – Київ: Правова єдність, 2009. – 296 с.

4. Українська мова професійного спілкування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / З. О. Мацюк, Н. І. Станкевич ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – 4-те вид. – Київ: Каравела, 2012. – 352 с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми українського термінознавства : підруч. / М. С. Зарицький ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. Ін-т". – Київ : ІВЦ "Видавництво "Політехніка" : ТОВ "Фірма "Періодика", 2004. – 128 с.

2. Українська мова : енциклопедія / НАНУ; Ін-т мовознавства ім. Потебні ; Ін-т української мови ; ред. В. М. Русанівський та інш. – 3-тє вид., зі змінами і доп. – Київ: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2007. – 856 с.

3. Українська мова : практикум : навч. посіб. / Г. О. Козачук. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : Вища школа, 2008. – 414 с.

4. Українська мова : схеми, таблиці, тести / Н. В. Гуйванюк, О. В. Кардащук, О. В. Кульбабська. – Львів : Світ, 2005. – 304 с.

5. Український правопис : / Нац. акад. наук України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови. – стер. вид. – Київ : Наукова думка, 2008. – 288 с.

6. Український правопис : практикум / Л. А. Шевелева, О. О. Дудка ; за ред. А. О. Свашенко. – 3-тє вид., випр. і доп. – Харків : Парус, 2008. – 464 с.

Інформаційні ресурси

1. Лінгвістичний портал з української мови [Електронний ресурс].– Режим доступу : www.mova.info .

2. Український правопис [Електронний ресурс].– Режим доступу : www.pravopys.net.

3. Російсько-українські словники [Електронний ресурс].– Режим доступу : www.r2u.org.ua .

4. Словники он-лайн [Електронний ресурс].– Режим доступу : www.rozum.org.ua.

5. Словники України [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>.

6. Електронні версії словників термінографічної серії. – Режим доступу : tc.terminology.lp.edu.ua/ZIP/Тер–«СловоСвіт» [Електронний ресурс].

7. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovyk.net>.

8. Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського[Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://krym.linux.org.ua>.

9. Російсько-український словник сталих виразів [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua>.

10. Українська мова : Енциклопедія [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>.